РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на труда и социалната политика

ДО

МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Д О К Л А Д
от

НАТАЛИЯ ЕФРЕМОВА
МИНИСТЪР НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

ОТНОСНО: Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за попечителските и консултативните съвети на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и фондовете за извършване на плащания

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДА ЗАМ. МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация представям на Вашето внимание проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредба за попечителските и консултативните съвети на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и фондовете за извършване на плащания.

Със Закона за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване - КСО (обн., ДВ, бр. 27 от 2026 г.) е предвидено създаване на общ попечителски съвет за фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване и фондовете за извършване на плащания, чиито функции включват представителство и защита на интересите на осигурените лица и получателите на плащания от тези фондове. Уточнен е и обхватът на функциите на консултативния съвет на фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване, които включват представителство и защита на интересите на осигурените лица във фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване и пенсионерите с пенсии, изплащани от индивидуални партиди в такъв фонд. Също така е

предвидено, че фондовете за допълнително пенсионно осигуряване възникват като юридически лица от вписването им в регистър БУЛСТАТ, като този момент става определящ по отношение на действията, които се предприемат за конституирането на първия попечителски или консултативен съвет на съответните фондове.

Промените предвиждат създаването на общ попечителски съвет за фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване и фондовете за извършване на плащания, управлявани от едно и също пенсионноосигурително дружество. По този начин се намалява административната тежест и се създават условия за по-ефективно изпълнение на техните функции. Прецизирани са и функциите на консултативните съвети на фондовете за допълнително доброволно пенсионно осигуряване, както и разпоредбите относно възникването на фондовете като юридически лица.

Действащата Наредба за попечителските и консултативните съвети на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и фондовете за извършване на плащания (обн., ДВ, бр. 19 от 2005 г.) не отразява настъпилите законодателни промени. Налице е несъответствие между разпоредбите на наредбата и тези на КСО, което създава предпоставки за затруднения при прилагането на нормативната уредба и за правна несигурност относно формирането и функционирането на съответните съвети. Настъпилите промени на законово ниво налагат актуализиране на наредбата.

В практиката се констатират и затруднения при конституиране на попечителските съвети и недостатъчна ангажираност на техните членове с изпълнението на функциите им.

Основната цел на предложения проект е наредбата да бъде приведена в съответствие с измененията в КСО, като се създадат ясни правила за формирането и дейността на общите попечителски съвети, да се прецизират правилата относно консултативните съвети и да се отразят законодателните промени относно възникването на фондовете като юридически лица. С предложените промени ще се създаде необходимата нормативна яснота по отношение на организацията и функционирането на попечителските и консултативните съвети и ще се повиши правната сигурност при прилагането на нормативната уредба.

С проекта се усъвършенства процедурата за конституиране на съветите посредством възлагането на необходимите действия за това на председателя на съответния съвет, чийто мандат изтича. С оглед осъществяване на функциите на съветите от лица, които реално желаят да се ангажират с тази общественополезна функция, се предвижда изрично даването на съгласие от тяхна страна. С предложените промени в чл. 8, ал. 1-3 от наредбата, с цел по-ефективно осъществяване на функциите на съветите, се урежда прекратяване на мандата на членове, които не участват без основателни причини в две или повече последователни заседания или нарушават задълженията си да не разпространяват определена информация или да я използват за лична изгода, както и информиране на Комисията за финансов надзор (КФН) за решението на управителния орган на пенсионноосигурителното дружество.

Регламентират се редът и условията за формиране и функциониране на общ попечителски съвет за фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване и фондовете за извършване на плащания, управляван от едно и също пенсионноосигурително дружество. С проекта се прецизират и разпоредбите относно функциите на консултативните съвети на фондовете за допълнително доброволно пенсионно осигуряване.

В резултат от промените ще се усъвършенстват процедурите по конституирането на съветите и попълването на състава им и ще се насърчи по-ефективното осъществяване на дейността им. Чрез регламентирането на състава, правомощията и дейността на попечителските и консултативните съвети наредбата доразвива възможностите за реално участие на социалните партньори и представителите на осигурените лица в процесите по наблюдение и обсъждане на управлението на пенсионните фондове, като по този начин допринася за повишаването на прозрачността, доверието и доброто управление в системата на допълнителното пенсионно осигуряване.

Кодексът за социално осигуряване съдържа цялостна и изчерпателна уредба на административнонаказателната отговорност, включително съставите на нарушенията, приложимите санкции и реда за тяхното установяване и налагане. Запазването на самостоятелни административнонаказателни разпоредби в наредбата би довело до дублиране на законовата уредба и до създаване на предпоставки за неяснота относно приложимия санкционен режим. В тази връзка с проекта на нормативен акт се предлага да бъде отменена глава шеста „Административнонаказателна отговорност“ с чл. 20 от наредбата

Предлаганите изменения няма да доведат до промяна в правомощията на КФН като надзорен орган, но ще способстват за по-пълна информация за дейността на съветите и предприетите действия от пенсионноосигурителните дружества по техните предложения.

Независимо от предвиденото уведомяване за решенията на пенсионноосигурителните дружества, като цяло административната тежест ще намалее вследствие създаването на общ попечителски съвет вместо съществуващите два такива. Същевременно ще бъдат създадени условия за по-ефективно функциониране на попечителските и консултативните съвети и за по-пълноценно представителство и защита на интересите на осигурените лица и получателите на плащания.

Прилагането на промените в наредбата не е свързано с допълнителни разходи за пенсионноосигурителните дружества и попечителските съвети. Проектът няма пряко отражение върху държавния бюджет и върху бюджета на КФН, като спазването на нормативните изисквания ще се контролира в рамките на системата за осъществяване на надзор над дейността по допълнително пенсионно осигуряване.

Проектът е разработен в съответствие с общите принципи на правото на Европейския съюз, установени в чл. 5 от Договора за Европейския съюз, включително принципите на субсидиарност и пропорционалност. Предвидените разпоредби не въвеждат дискриминационни мерки, не създават необосновани пречки пред свободното движение на капитали или услуги и не натоварват административно субектите над необходимото за постигане на целите на акта. С това се гарантира правната сигурност и стабилност на подзаконовата уредба в контекста на членството на Република България в Европейския съюз.

Материята, предмет на регулиране с предложения проект, попада в обхвата на националната компетентност и не е пряко уредена от правото на Европейския съюз в областта на финансовия надзор.

Проектът е в съответствие с правото на Европейския съюз и не съдържа разпоредби, които представляват мерки за осигуряване прилагане на акт на правото на Европейския съюз или които транспонират изисквания на такъв акт, поради което не е приложена справка за съответствието му.

Съгласно чл. 26, ал. 2-4 от Закона за нормативните актове, проектът на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредба за попечителските и консултативните съвети на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и фондовете за извършване на плащания, заедно с доклада към него, предварителната оценка на въздействието по чл. 20 от Закона за нормативните актове и становището на дирекция „Координация и модернизация на администрацията“ към Министерския съвет, е публикуван за обществено обсъждане на интернет страницата на Министерството на труда и социалната политика и на Портала за обществени консултации на 10 септември 2026 г. със срок за обсъждане 30 дни. Постъпилите бележки и предложения ще бъдат публикувани на интернет страницата на Министерството на труда и социалната политика и на Портала за обществени консултации.

Предложеният проект на акт не налага разходването на допълнителни финансови средства. Към проекта на постановление е изготвена и приложена финансова обосновка съгласно образеца по приложение № 2.2 към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предвид това, че приемането на предложения проект на постановление не налага разходването на допълнителни финансови средства и не оказва въздействие върху държавния бюджет.

Проектът на постановление е съгласуван в съответствие с чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация и обсъден в Националния съвет за тристранно сътрудничество.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДА ЗАМ. МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

Във връзка с гореизложеното и на основание чл. 8, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам Министерският съвет да приеме предложения проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за попечителските и консултативните съвети на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и фондовете за извършване на плащания.

X

НАТАЛИЯ ЕФРЕМОВА
Министър на труда и социалната политика